

Dr. Peter Kreeft

Vodič za smisleni život

"A pocket guide to the meaning of life", 2007.

**Prevedeno i objavljeno uz dopuštenje dr. Petera Kreefta za blog
www.religionbioethicssociety.com**

1. Što moram znati kako bih shvatio smisao života?

Moraš znati svoje podrijetlo, svoju narav i svoju sudbinu - odakle si došao, što si i kamo ideš.

2. Što je moje podrijetlo?

Bog je tvoj stvoritelj. U Bogu se krije tajna tvog podrijetla.

3. Tko sam ja?

Tajna tvog identiteta se krije u Bogu. Bog je tvoj Otac. Ti si Njegova slika i prilika.

4. Što je moja sudbina?

U Bogu se krije tajna tvoje sudbine. Bog je tvoj Dom.

5. Zašto me je Bog stvorio?

Iz ljubavi. Ti si Božje očekivano i željeno dijete. Nastao si zbog toga što si bio ljubljen.

6. Što Bog želi od mene?

Ono što želi svatko tko ljubi: da mu slobodno daruješ svoju ljubav jednaku onoj koju On osjeća prema tebi.

7. Je li Bog sebičan zato što želi moju ljubav?

Nije. Bog želi tvoju ljubav ne zato što je potrebno da je On dobije, nego zato što je potrebno da Mu je ti daš.

8. Treba li Bogu išta od mene?

Ne treba. Bog je savršen i ne treba mu ništa. Razlog Njegove ljubavi je velikodušnost, a ne potreba. Premda Njemu ništa nije potrebno od tebe, On želi sve jer je Beskrajna Ljubav.

9. Što mi je najpotrebnije?

Spoznati Boga. (Lk 10,38-42)

10. Nije li ova filozofija namijenjena redovnicima i misticima prije nego običnim kršćanima?

Nije zato što kršćanin vjeruje da nam je Krist dao najbolji odgovor na najvažnije životno pitanje:

Što je smisao života? Isusov odgovor: "A ovo je život vječni: da upoznaju tebe, jedinoga istinskog

Boga, i koga si poslao - Isusa Krista (Iv 17,3).

11. Što mi je još potrebno osim spoznati Boga?

Uz spoznavanje Boga, potrebno ti je još samo jedno: znati da ti više ništa nije potrebno.

12. Zašto mi više ništa nije potrebno?

Zato što Bog nije samo jedna od dobrih stvari, nego izvor svakoga dobra, davatelj svakog dobrog i savršenog dara (Jak 1,17).

"Tko ima Boga, ima sve, a tko ima sve osim Boga, nema ništa. A tko ima Boga i sve ostalo, nema ništa više od onoga tko ima samo Boga." (sv. Augustin)

13. Zašto bilo što drugo, osim Boga, moj život ne čini ispunjenijim?

Zato što je ovo "život vječni (život u svojoj punini): da upoznaju tebe, jedinog istinskog Boga, i koga si poslao - Isusa Krista" (Iv 17,3).

14. Ako je "poznavanje Boga" smisao mogeg života, kakvo je to poznavanje?

To je osobno poznavanje - poznavanje osobe, a ne samo poznavanje o osobi.

15. Kako mogu spoznati Boga?

Preko Isusa Krista.

"Tko je vidio mene, vidio je i Oca" (Iv 14,9).

16. Kako mogu spoznati Isusa Krista?

Preko Crkve koju je On utemeljio da poučava u Njegovo ime. "Tko vas sluša, mene sluša" (Lk 10,16). Na ovaj smo način, zapravo, i čuli za Njega: o Njemu su nam kroz stoljeća govorili Njegovi učenici, Njegova Crkva i knjiga koju su napisali i koju su posvjedočili - Novi zavjet.

17. Što mi Crkva pruža kao način na koji mogu spoznati Boga?

Vjeru, ufanje i ljubav.

18. Što je vjera?

Vjera je osobno prijanjanje Bogu i slobodan pristanak uz istinu koju je objavio, tj. vjerovanje u

Boga, stoga i vjerovanje u ono što nam je Bog rekao. Vjera je naše "da" Bogu i njegovoj objavi.

19. Na koji nam se način Bog objavio?

Na najmanje sedam načina:

- ✓ u prirodi, u svojem stvorenju, kao što se umjetnik otkriva u svojoj umjetnosti
- ✓ u ljudskoj naravi, posebno u savjesti, Njegovu nutarnjem proroku u našoj duši
- ✓ u svakoj istini koju otkrijemo, u svakom dobru koje učinimo i u svemu lijepom što stvorimo

Uz ovu Njegovu naravnu objavu, Bog nam se očitovao i nadnaravno:

- ✓ u povijesti, odabравši jedan narod (Židove) da bude Njegov skupni prorok svijetu, sklopivši s njima Savez, davši im svoj Zakon i svoje proroke, čineći za njih čuda (poput oslobođenja od egipatskog ropstva) i nadahnivši njihovo Sveto pismo koje kršćani nazivaju Starim zavjetom
- ✓ na najpotpuniji način, u slanju svojeg božanskog Sina, Isusa Krista
- ✓ preko Crkve koju je Krist sazdao "na temelju apostola" (Ef 2,20)
- ✓ u knjizi koju su napisali apostoli, a opunomoćila Crkva - Novome zavjetu

20. Možemo li vjerovati svim Božjim objavama?

Da zato što Bog ne može varati niti biti prevaren. Bog je Istina.

21. Što je ufanje (nada)?

Ufanje je vjerovanje Božjim obećanjima, vjera usmjerena prema budućnosti. Poput vjere, i ufanje je odgovor na Božju objavu, a ne samo osjećaj koji možemo razviti u sebi. Ono je poput ulaganja u Boga. Njegova suprotnost je očaj, što je odustajanje od Boga.

22. Kako mogu najbolje spoznati Boga?

Ljubavlju. "Ljubi Gospodina Boga svojega svim srcem svojim, svom dušom svojom i svim umom svojim. To je najveća i prva zapovijed" (Mt 22,37-38).

23. Zašto je ljubav prema Bogu najbolji način na koji mogu spoznati Boga?

Iz istog razloga zbog kojeg je ljubav najbolji način na koji možemo upoznati ljudsku osobu. Ljubav (milosrdna ljubav) sama po sebi jest vrsta spoznaje, najdublje poznavanje neke osobe.

24. Kako ljubav može biti spoznaja. Nije li ljubav slijepa?

Ljubav nije slijepa jer "Bog je ljubav" (1 Iv 4,8), a Bog nije slijep. Osjećaji mogu biti slijepi, ali bit ljubavi nije osjećaj.

25. Što je bit ljubavi?

Ljubav je slobodno darivanje sebe drugome. Ljubav je izbor, a ne osjećaj. Ona dolazi od tebe, a ne k tebi. Činiš to svojim srcem, svojim središtem, a ne samo svojim osjećajima. Zbog toga ćemo "u predvečerje života biti suđeni po ljubavi" (sv. Ivan od Križa). Naime, Bog sudi pravedno, a nepravedno je suditi ljude po njihovim osjećajima koji nisu u njihovoj moći, nego po njihovim slobodnim izborima koji jesu.

26. Na koji način mogu ljubiti Boga?

Ne postoji tehnika ljubavi. To jednostavno radiš. Jednostavno kažeš da.

27. Što mi je činiti ako ljubim Boga?

Božji odgovor na ovo pitanje jest: ako ljubiš Boga, onda ćeš ljubiti i svojega bližnjega. "Zaista, kažem vam, što god učiniste jednome od ove moje najmanje braće, meni učiniste" (Mt 25,40 i Mt 25,31-46).

28. Tko je moj bližnji?

Tko god te treba, tvoj je bližnji. Kad su Isusu postavili ovo pitanje, iznio im je prisporodbu o milosrdnom Samarijancu (Lk 10,25-37).

29. Trebam li ljubiti sve ljude?

"Svi ljudi" su apstrakcija, a tvoj je bližnji stvaran. Krist nam nije zapovjedio da ljubimo "sve ljude", nego da ljubimo naše bližnje, sve naše bližnje, jednog po jednog.

30. Mogu li ljubiti svojega bližnjega, čak i onda kad prema njemu ne osjećam nikakvu ljubav?

Možeš, kao što i sebe voliš čak i onda kad ne osjećaš samoljublje ili samopoštovanje: ti nikad ne prestaješ tragati za vlastitom srećem. Krist nam zapovijeda da jednako tako postupamo i prema našim bližnjima. "Ljubi svoga bližnjega kao sebe samoga (Mt 22,39).

31. Na koji način trebam ljubiti svog bližnjeg?

Jednako kao što ljubiš i Boga - to jednostavno radiš. Odabireš slobodno. Za to ne postoji nikakva tehnika. Međutim, iako ljubav nema uzrok, ona ima posljedice. Ljubav (milosrdna ljubav) služi. Ljubav djeluje.

32. Je li važno što vjerujem, u što se ufam i što ljubim?

Itekako je važno. Vjerovati nešto što nije istina ili se ufati u nešto i ljubiti nešto što nije dobro, sigurno će ti naškoditi, kao i svima onima s kojima si u dodiru, svima onima koje voliš, i u ovom životu i u sljedećem.

33. Kojim riječima Crkva sažima ono što katolici vjeruju?

Riječima Apostolskog vjerovanja: Vjerujem u Boga, Oca svemogućega, Stvoritelja neba i zemlje. I u Isusa Krista, Sina njegova jedinoga, Gospodina našega koji je začet po Duhu Svetom. Rođen od Marije Djevice, mučen pod Poncijem Pilatom, raspet, umro i pokopan. Sašao nad pakao; treći dan uskrsnuo od mrtvih, uzašao na nebo, sjedi s desna Boga Oca svemogućega odonud će doći suditi žive i mrtve. Vjerujem u Duha Svetoga, svetu Crkvu katoličku, općinstvo svetih, oproštenje grijeha, uskrsnuće tijela i život vječni. Amen.

34. Kojim riječima Crkva sažima ono u što se katolici ufaju?

Riječima Očenaša (molitve Gospodnje): Oče naš, koji jesi na nebesima, sveti se ime tvoje. Dođi kraljevstvo tvoje. Budi volja tvoja kako na nebu tako i na zemlji. Kruh naš svagdanji daj nam danas, i otpusti nam duge naše, kako i mi otpuštamo dužnicima našim, i ne uvedi nas u napast, nego izbavi nas od Zla. Amen.

35. Kojim riječima Crkva sažima način na koji katolici ljube?

Riječima Deset Božjih zapovijedi:

1. Ja sam Gospodin Bog tvoj, nemaj drugih bogova uz mene.
2. Ne izusti imena Gospodina Boga svoga uzalud.
3. Spomeni se da svetkuješ dan Gospodnji.
4. Poštuj oca i majku da dugo živiš i dobro ti bude na zemlji.
5. Ne ubij.
6. Ne sagriješi bludno.
7. Ne ukradi.
8. Ne reci lažna svjedočanstva.

9. Ne poželi tuđeg ženidbenog druga.

10. Ne poželi nikakve tuđe stvari.

36. Odakle je poteklo Apostolsko vjerovanje?

Ono je sažetak nauka koji je Krist predao svojim apostolima, a sastavili su ga njihovi nasljednici koje su oni polaganjem ruku uveli u službu. Njihovi nasljednici postoje i danas, a to su biskupi Katoličke Crkve.

37. Odakle je potekla molitva Gospodnja (Očenaš)?

Od samog Gospodina kad je odgovorio na molitvu svojih učenika: "Gospodine, nauči nas moliti" (Lk 11,1).

38. Odakle je poteklo Deset zapovijedi?

Od Boga, preko njegova proroka Mojsija. Njih je potvrdio Krist rekavši: "Ne mislite da sam došao ukinuti Zakon ili Proroke. Nisam došao ukinuti, nego ispuniti" (Mt 5,17). Krist ih je sažeo dvjema velikim zapovjedima ljubavi po kojima trebamo ljubiti Boga i bližnjega (Mt 22,35-40).

39. Na čemu, dakle, počiva cijela katolička vjera?

Na Kristu. Sve proizlazi iz Krista i sve na Njemu počiva.

40. Što je obličje, narav, osobitost cijele katoličke vjere?

Krist. Sve to sačinjava osobu Krista u kršćaninu.

41. Koji je konačan cilj i svrha cijele katoličke vjere?

Krist. Sjedinjenje s Kristom jedini je konačni cilj i svrha.

42. Hoće li mi ova vjera pružiti mir?

Hoće zato što "vjera" znači odnos s Bogom u Kristu. Nijedna ti stvar ne može pružiti mir jer posljedica ne može biti veća od uzroka. Osobi samo osoba može pružiti mir.

43. Zašto ta osoba mora biti Bog?

Zato što je tvoje srce stvorio sam Bog i jedino ga on može u potpunosti ispuniti. U svakom srcu postoji praznina veličine Boga koju ni čitav svemir nije u stanju ispuniti. "Za sebe si nas stvorio i nemirno je srce naše dok se ne smiri u tebi!" (sv. Augustin)

44. Kako mogu pronaći Boga koji može ispuniti tu prazninu u mojem srcu?

Ne možeš ga pronaći. To je loša vijest, ali dobra vijest je evanđelje kojim je Bog pronašao tebe.

"Boga nitko nikada ne vidje: Jedinorođenac - Bog - koji je u krilu Očevu, On Ga obznani" (Iv 1,18)

45. Što moram raditi kako bih pronašao mir koji tražim?

Evo Isusova odgovora: "Dođite k meni svi koji ste izmoreni i opterećeni i ja ću vas odmoriti (Mt 11,28)

46. Kako mogu doći k Njemu kad je On živio prije dvije tisuće godina?

Zato što On i danas živi. "Nije ovdje! Uskrsnu kako reče" (Mt 28,6). Za razliku od svakog drugog čovjeka, Njegov je grob prazan. On je obećao svojim učenicima: "I, evo, ja sam s vama u sve dane - do svršetka svijeta".

47. Je li On danas s nama samo duhovno?

Ne. On nas dodiruje svojim tijelom. Njegova Crkva je Njegovo tijelo, a i euharistija je Njegovo tijelo.

48. Ako vjerujem u Njega i ako sam kršten u Njegovo tijelo, što će se dogoditi sa mnom?

Primit ćeš sam život Kristov: "Ja sam trs, vi loze" (Iv 15,5).

Ispunit će te Duh Sveti (Lk 3,16).

Ništa te neće moći razdvojiti od Boga, ni na ovom, ni na sljedećem svijetu (Rim 8,31-39).

49. Kako se naziva taj novi život?

Sveto pismo ga naziva brojnim imenima: spasenje, posvećenje, opravdanje, milost, preporod, nadnaravni život, božanski život, vječni život, dioništvo u božanskoj naravi, kraljevstvo nebesko, kraljevstvo Božje i roditi se nanovo.

50. Što moram učiniti kako bih zadobio taj novi život?

Krist odgovara da moraš učiniti tri stvari:

Obratiti se i pokajati za svoje grijehе (Mt 4,17).

Povjerovati u Isusa Krista i krstiti se "u ime Oca i Sina i Duh Svetoga" (Mt 28,19).

Živjeti u milosrdnoj ljubavi i praštanju sa svojim bližnjima (Mt 6,14).

51. Što je grijeh?

Grijeh je hotimična misao, riječ, djelo ili propust koji je suprotan Božjoj volji.

52. Što je obraćenje?

Obraćanje je okretanje od grijeha. Ono uključuje žaljenje zbog grijeha, ali nije nužno osjećaj, nego čin volje. Obraćanje je odabiranje Boga i odricanje od grijeha.

53. Zašto se moramo obratiti?

Zato što, želimo li reći "da" Bogu, moramo reći "ne" grijehu koji je protivan Bogu.

54. Ne čini li nužnost obraćenja kršćanstvo tužnom religijom?

Nikako. Kršćanstvo je poput besplatne operacije kojom spašavate život svojoj duši. Tužno je živjeti u poricanju bolesti. Obraćanje nas čini sretnima, a ne nesretnima. Naime, Bog, koji je sama ljubav, stvorio nas je da dijelimo s Njim njegovu sreću i dao nam je svoj zakon kao pravi put do sreće. Moramo se dakle, odvratiti od grijeha kako bismo uživali u sreći.

55. Moramo li biti savršeni?

Ne, ali moramo to željeti i moramo se iskreno truditi pokoravati se Božjoj volji te izbjegavati grijeh. Bog nam je pružio sakrament pomirenja zato što zna da nismo savršeni.

56. Zašto je vjera u Krista nužna?

Zato što nas samo Krist može spasiti od grijeha i iznova nas sjediniti s Bogom.

57. Zašto je krštenje nužno?

Zato što je Krist zapovjedio da ono bude način kojim se pristupa Crkvi.

58. Zašto je Crkva nužna?

Zato što je Njegovo tijelo naše spasenje, a Crkva je Njegovo tijelo.

59. O kojoj je Crkvi riječ?

Samo je jedna Crkva. Krist nema dva tijela.

60. Po čemu možemo prepoznati Crkvu?

Četiri su oznake Crkve: jedna, sveta, katolička (sveopća) i apostolska.

61. Znači li to da nema spasenja izvan Crkve?

Krist je rekao: "Ja sam Put i Istina i Život: nitko ne dolazi Ocu osim po meni" (Iv 14,6). Krist je jedini Spasitelj, a Crkva je Njegovo jedino tijelo.

62. Kako se nekatolici mogu spasiti?

Kristova se Crkva proteže nadaleko i naširoko. Ona postoji na brojnim mjestima izvan vidljive Katoličke Crkve. Međutim, njezina punina na vidljiv način postoji samo u Crkvi koju je Gospodin osobno utemeljio i opunomoćio da naučava u Njegovo ime. Bog je veoma milostiv "jer neće da tko propadne, nego hoće da svi prispiju k obraćenju" (2 Pt 3,9). Budući da je Bog tako milostiv, pokazao nam je put kojim se možemo spasiti i jasno ga je označio. Bog je obećao da će svi koji traže i pronaći (Mt 7,8). Crkva naučava ovo: "Vječno spasenje mogu, naime, postići i oni koji bez krivnje ne poznaju Kristovo evanđelje i Njegovu Crkvu, a ipak iskrena srca tragaju za Bogom te pod utjecajem milosti nastoje djelom ispuniti Njegovu volju koju su spoznali po glasu savjesti (II. vatikanski sabor, Lumen Gentium, br. 16).

63. Zašto je Crkva bolja od drugih vjerskih ustanova?

Zato što ona nije vjerska ustanova. Ona je produžetak Utjelovljenja, tijelo jedinoga Krista.

64. Je li Crkva ljudska ili božanska?

Poput Krista, Crkva ima i božansku i ljudsku narav. Za razliku od Krista, njezina ljudska narav je daleko od savršene. Unatoč tome, ona je naša stvarna veza sa samim Kristom, posebno u sakramentu euharistije.

65. Ne drži li nas Crkva podalje od Boga time što umnožava posrednike između nas i Boga?

Upravo suprotno. Prava svrha posrednika jest povezivati, a ne odjeljivati. Krist je most između Boga i čovjeka, a Njegova je Crkva most između pojedinca i Krista. Kao što nam se Bog učinio stvarnim, vidljivim i dostupnim u Kristu, tako nam se i Krist učinio stvarnim, vidljivim i dostupnim u svojoj Crkvi.

66. Djeluje li Bog svugdje, čak i izvan svoje Crkve?

Bog djeluje svugdje.

67. Što je, dakle, smisao života?

Bog.